



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Bulæ exemplum egestate ad rapinas adacti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

tim ad stipem publicè accipiendam adegit, ob inopiam, manus porrigere: partim redegit ad tabulas præstigiatrices; nulli verò facultatem rei vllius præclaræ, aut ipsius dignitati convenientis gerendæ permisit. 5. Certè sæpenumerò dira egestas, ad quædam indecora, immò nefanda homines agenda, vel patienda impulit. Egestas multos eò adduxit, vt furta committerent, vt rapinas exercerent, vt latrocinia patrarent. 6. Egestas constantiam labefactavit, fortitudinem fregit; prudentiam seduxit, iustitiam vendidit; seditiones mouit; prodiciones promouit; innocentia scopolus, sanctitatis naufragium fuit, & ruina virtutum. Atq; hoc etiam sensu Propheta dixit: *Infirmata est in paupertate virtus mea.* S. Hieronymus legit: *Infirmata est in iniquitate virtus mea,* ac si idem sit dira egestas, & iniquitas. *Aliquid quotidie,* inquit ad Lucilium Seneca, *aduersus paupertatem auxiliij compara, nec minus aduersus ceteras pestes.* Seneca igitur inter pestes est paupertas, & quia virtutum robur tollit, eneruatque vires pectoris generosi, cuius vigor, vt in Iob legimus, sit *inopia & fame sterilis;* & quia pessimas inducit in hominum mentem dispositiones, quæ quasi tempestas sunt vitiorum. Ita enim Ieremias loquitur: *Pellis nostra quasi cli-* *banus exusta est à facie tempestatum famis.* Varias enim fames excitat tempestates, vnde boni mores, & bonæ artes, & bonæ virtutes naufragium patiuntur. Itaque sapientes diram egestatem, quasi *iniquitatem, pestem, tempestatem* censuerunt fugiendam: *vt dum mater criminum necessitas tollitur, peccandi ambitio auferatur;* ait Cassiodorus. Quin, teste S. Chrysologo, ipse *esuriit Christus, vt tentandi materiam diabolus inueniret.* Quare non sine causa orauit regius Psaltes: *De necessitatibus meis erue me.* Et Manasses coniux Iudithæ illi sufficientem censum reliquit, ne egestate oppressa ad illicita traheretur, inopiaque illi esset occasio ruina. Quia, vt Cicero sensit, *omnes qui in paupertate sunt, malunt maleficio, quam officio parare diuitias.* Et Philosophus existimat *fieri non posse, vt indigens operetur bona.* Certè alibi ait: *Impossibile est, indigentem bene principari, & studio vacare.* Saltem hoc incommodi habet pauper, quòd non possit egentibus subuenire, neque exercere liberalitatem, quæ apud inopes nimis paruo centro & spatio est circumscripta.

Atque vt vnum alterumque exemplum afferam, in quo ap-

Joan. 3.
Luc. 2. q. 1.

Psal. 30. 12.

Senec. ep. 12.

Iob. 30. 3.

Thren. 5. 10.

Cassiodor.

lib. 9. ep. 13.

S. Pet. Chry.

sol. serm. 11.

Psal. 24.

Iudith. 8. 7.

Cic. ad He-

renn.

Aristot. lib. 1.

Ethic.

Idem lib. 2.

Politico.

VI.



Cap. I. Cur odiosa sit paupertas?

S. Ambros.
in ep. S. Pauli.

Xiphilin. in
vita Seueri.

paret, quid in vitijs possit paupertas, de iuris violatione, ita pronunciat D. Ambrosius: *Sicut diuitia negligentiam pariunt salutis; ita egestas dum saturari querit, a iustitia declinat.* Si enim exossis, vt in prouerbio est, suum ipse rodit pedem, quantum auidius inuadet alienum? Quare, vt inopiam mutaret in abundantiam, teste Xiphilino, Bulas cepit, infestissimis armis, per Italiam grassari, factusque est, sub Seuero Imperatore, famosissimus latro. Siquidem comparatâ sexcentorum sicariorum manu, per totum biennium, maximas prædas fecit. Hic cum Centurionem vitæ suæ infidiatorem cepisset, raso eum capite ad Seuerum Imperatorem remisit, cumque interrogaretur, quid Imperatori vellet nunciari? *Iube*, inquebat, *dominos tuos ipsos seruos suos alere, ne latrocinentur.* Habebat enim Bulas multos apud se Cæsareanos, partim exigua mercede, partim nullo certo stipendio conductos, qui se nunquam ad latrocinandum contulissent, si Cæsar debito stipendio perloluto, eos ipse aluisset. Itaque quos stipendij spes fecerat milites, illos salario subducto inopia fecit latrones. Quales hodieque multi non solum proscripti, verum etiam ob alimenti penuriam profugi inueniuntur, qui malunt sub latronum duce stipendijs expleri, quam ibi milites ararij esse, vbi neque æs, neque argentum; neque commeatus vllus habetur. Quamobrem idem Bulas, cuiusdam mulieris, cum qua scortabatur, ope deprehensus, & à Papiniano præfecto prætorio interrogatus, cur latrocinium fecisset? respondit: *Et tu dic, cur Præfectus sis? Erat nimirum Papinianus homo prædiues, & magna apud Cæsarem existimationis, ac propter opum suarum splendorem in aulam admissus, Bulas verò penuria rerumq; egestate vexatus, latrocinio victum querere cogebatur.* Quare sicut canes fame ad rabiem adiguntur; ita homines inopia sic facit efferatos, vt obuios quosque, spolijs causa, quantumuis innocentes inuadant.

VII.

Thren. 3. 1.
ib. v. 19.

Innocent. de
vilitate con-
dit. huma-
na.

Ærumnas ex inopia natas quis non deplorauit? Ieremias, cum lamentari vellet, dicebat: *Ego vir videns paupertatem meam; iteraque: Recordare paupertatis & transgressionis meae, absinthij & fellis.* Et regum sapientissimus: *Omnes dies pauperis mali.* Innocentij verba sunt: *Omiserabilis conditio mendicantis! si petit, pudore confunditur; si non petit, egestate consumitur; & vt mendicet, necessitate compellitur. Deum causatur iniquus, quod non recte diuidit; proxi-*